

Oponentský posudek na diplomovou práci Dany Vráblíkové

Diplomová práce Dany Vráblíkové je pokusem interpretovat několik děl současných českých spisovatelek Edy Kriseové, Magdaleny Platzové a Aleny Vostré optikou francouzského poststrukturalního myšlení, souhrně nazývaného *écriture feminine*, a jeho reinterpetaci v pracích Judith Butler. Větší část práce je věnovaná tedy pochopení těchto teorií a hlavně pojmu *joissance*. V této části se diplomantka na základě sekundární literatury také pokouší představit možnosti použití těchto teorií k feministické analýze literárního díla. Ve svých výkladech je autorka popisná, k těmto teoretickým konceptům se nevtahuje kriticky a plně přijímá náhledy pro ni klíčových vykladaček jako jsou například Katerina Zábrodská, Viola Parente-Čapková a částečně i Jan Matonoha, přestože právě - a to považuji za zásadní problém - nevyužívá studii Jana Matonohy o *écriture feminine* v knize *Psaní vně logocentrismu*. V této části se objevují také významné problémy se způsobem citaci (např. místo autorky článku uvádí editorky sborníku - píše "podle Kalivodové - Knotkové (...)", přičemž autorka textu, na který odkazuje, je Viola Parente-Čapková). I přes to, by tato část byla jistým způsobem akceptovatelná.

Druhá část, věnovaná konkrétním analýzám textu českých autorek, je také uvedena krátkým metodologickým vstupem. Tento metodologický vstup však nijak nesouvisí s předchozím teoretickým úvodem a zavádí vlastně metodologicky zcela odlišný rámec, v němž se budou pohybovat analýzy textu. Abych byla konkrétnější. Jako poststrukturalní teorie *écriture feminine* a jeho pozdější interpretace jsou založeny na pochopené práci jazyka a jeho manipulativních strategií již na úrovni samotného slova. Tvrzení diplomantky, že pro feministickou analýzu se nejlépe hodí narativní texty, a ona tím myslí texty s příběhem, je zcela v protikladu s tím, co chtějí ukazovat tyto teoretické koncepty - nejde zde o příběhy, ale o hlubší vrstvy jazykových performativit a manipulaci. Kdyby se však diplomantka i přesto chtěla věnovat feministickým poststrukturalistickým narativním analýzám, musela by úvod této části podložit znalostí feministické naratologie, např. teoriemi Theresy de Lauretis a jiných (a je jich vskutku mnoho), což nečiní. Tyto základy by jí poskytly mnohem pevnější argumentační bázi pro vlastní - jak píše sama - kvalitativní textové analýzy. Není samozřejmě nutné dívat se na literární texty pouze jako na texty "literární", mohou být také zdrojem sociologických analýz, avšak studentka nevysvětluje, jaký je její pohled na tyto texty a v podstatě zůstává u registraci příběhu a povrchního hledání jakési *joissance* (zároveň rovněž nevíme, co si pod tímto pojmem přesně představuje).

V závěru práce se dopouští zcela neopodstatněných tvrzení, například o české lesbické literatuře - právě na tomto příkladu bych ráda demonstrovala, jak málo studentka zná základní oborovou literaturu, což je neomluvitelné (diplomantka tvrdí, že první českou knihou o lesbickém vztahu je kniha Bary Basikové, přičemž je tedy zřejmé, že přehlédla, že již několik let zde máme studie Rorara Lishaugena a Jana Seidla o české homosexuální literatuře, v nichž by se dočetla něco zcela jiného).

Práce vykazuje na všech úrovních velké nedostatky a je na hranici obhajitelnosti.

doc. Mgr. Libuse Heczková, Ph.D.

Ústav české literatury a komparatistiky FF UK